

ΤΜΗΜΑΤΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ: ΕΡΓΟ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

ΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Επειδή κυκλοφορεί η είδηση ότι θα συγχωνευτούν κάποια από τα τμήματα ξένων φιλολογιών λόγω κενών θέσεων φετινών εισακτέων και δήθεν έλλειψης επαγγελματικών προοπτικών των αποφοίτων τους, ενώ σε αυτό το πλαίσιο, αναφέρεται ότι τα δύο Τμήματα Γερμανικής Φιλολογίας που υπάρχουν στην Ελλάδα (ΕΚΠΑ & ΑΠΘ) πιθανώς θα συγχωνευτούν σε ένα τμήμα «Λατινογενών σπουδών»(!) με τμήματα λατινογενών φιλολογιών, πρέπει να ξεκαθαρίσουμε, πέρα από την επισήμανση ότι τον τελικό λόγο για τον αριθμό των θέσεων τον έχει το Υπουργείο, τα παρακάτω:

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ

- Τα Τμήματα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας δεν είναι διδασκαλία γλώσσας! Τα επί μέρους επιστημονικά αντικείμενα των πανεπιστημιακών αυτών Τμημάτων είναι η γερμανική λογοτεχνία, η γερμανική γλωσσολογία, η διδακτική της Γερμανικής ως ξένης γλώσσας, η μετάφραση από και προς τα Γερμανικά και ο πολιτισμός των γερμανόφωνων χωρών. Τα εν λόγω αντικείμενα θεραπεύονται τόσο σε προπτυχιακό, όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο, αλλά και σε επίπεδο διδακτορικών σπουδών.
- Η γλώσσα διδασκαλίας των μαθημάτων είναι η Γερμανική – ήδη από το πρώτο εξάμηνο σπουδών!
- Και, βεβαίως, η γερμανική γλώσσα δεν ανήκει στην οικογένεια λατινογενών γλωσσών, αλλά στις τευτονικές ή γερμανικές γλώσσες, στις οποίες κατατάσσονται εκτός από τη Γερμανική, η Αγγλική, η Ολλανδική, η Σουηδική κ.ά.

ΕΙΣΑΚΤΕΟΙ

- Για να εισαχθεί κάποιος σε Τμήμα Γερμανικής Φιλολογίας μέχρι φέτος έπρεπε στις Πανελλήνιες να γράψει τουλάχιστον 10 στο ειδικό μάθημα, δηλαδή στα Γερμανικά.
- Φέτος, οι υποψήφιοι/ες φοιτητές/φοιτήτριες έπρεπε να αντιμετωπίσουν τόσο την ΕΒΕ για τα 4 πανελλαδικώς εξεταζόμενα μαθήματα όσο και την ΕΒΕ για το ειδικό μάθημα, δηλαδή τη γερμανική γλώσσα.
- Με αυτά τα δεδομένα και τα δύο Τμήματα κάλυψαν ικανό αριθμό πρωτοετών φοιτητών/τριών. Συγκριμένα στο Γερμανικό του ΕΚΠΑ εισήχθησαν 67 φοιτητές και στο Γερμανικό του ΑΠΘ συνολικά 73. (Θυμίζουμε ότι υπήρξαν τμήματα ΑΕΙ, που έμειναν χωρίς ή είχαν ελάχιστους εισακτέους!)
- Σταθερά εδώ και χρόνια το ποσοστό των φοιτητών και φοιτητριών που εισάγονται στα Τμήματά μας στη συντριπτική τους πλειοψηφία έχει ως πρώτη επιλογή τη Γερμανική Φιλολογία. Συγκεκριμένα φέτος, στο Τμήμα του ΕΚΠΑ 44 από τους 67 επιτυχόντες είχαν το Τμήμα του ΕΚΠΑ ως πρώτη επιλογή και στο ΑΠΘ από τους 73 επιτυχόντες οι 60.

ΧΡΟΝΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΗΣ

Από τα στατιστικά στοιχεία που διαθέτουμε από το 2010 και τα οποία διαθέτει και η ΕΘΑΑΕ, από τους εκάστοτε εισαχθέντες γύρω στο 75% (+/- 5) αποφοιτούν έως το ν+2 χρόνια (κάτι που συνάδει με τον πανελλαδικό Μ.Ο. που το 2019 ήταν 78%), ενώ ένα ποσοστό 35 % (+/- 5) αποφοιτά στην κανονική διάρκεια σπουδών (ελάχιστα λιγότερο από τον Μ.Ο. του ΟΟΣΑ που το 2019 ήταν 39%).¹

ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ

- Σύμφωνα με τις έρευνες απορρόφησης αποφοίτων που έχουν διενεργήσει και τα δύο Τμήματα², η συντριπτική πλειοψηφία των αποφοίτων μας απορροφήθηκε στην αγορά εργασίας είτε τη χρονιά της αποφοίτησής τους είτε ήδη κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Από σχετική έρευνα του 2019 προκύπτει ότι τρία χρόνια μετά τη λήψη του πτυχίου το 85% έχει σταθερή εργασία! Την ίδια χρονιά, το 2019, η ανεργία των νέων έως 29 ετών στην Ελλάδα ήταν 39%!³
- Δεν είμαστε αποκλειστικά καθηγητική σχολή: 60% των αποφοίτων μας απασχολούνται στην εκπαίδευση και 40% σε άλλους κλάδους όπως π.χ. στον τουρισμό, στον χώρο της μετάφρασης, σε γερμανόφωνες επιχειρήσεις και θεσμούς κτλ.⁴

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Και τα δύο Τμήματα εφάρμοσαν πιστά τις διαδικασίες αξιολόγησης. Από το ακαδημαϊκό έτος 2010 και μετά όλες οι εκθέσεις υποβάλλονται και ηλεκτρονικά στην ΜΟΔΙΠ του εκάστοτε πανεπιστημίου. Τόσο το Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας του ΕΚΠΑ όσο και του ΑΠΘ έχουν αξιολογηθεί θετικά από Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης.

Εξωτερική αξιολόγηση από καθηγητές/καθηγήτριες του εξωτερικού πραγματοποιήθηκε στο ΑΠΘ το 2013⁵ και στο ΕΚΠΑ το 2014⁶.

ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ / ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΕΙΣ / ΔΙΚΤΥΑ

- Τα Τμήματα Γερμανικής Φιλολογίας ΕΚΠΑ και ΑΠΘ συμμετέχουν σε διεπιστημονικά και διακρατικά ερευνητικά προγράμματα, ενώ διατηρούν συνεργασίες με πάνω από 35

¹ Πηγή: https://www.oecd-ilibrary.org/education/education-at-a-glance-2019_f8d7880d-en

² Για το ΑΠΘ: βλέπε <http://alumni.del.auth.gr/el/> και για το ΕΚΠΑ:

http://www.gs.uoa.gr/apofoitoi.html?fbclid=IwAR1TyC0yTk2j0Zdc9t_J7vazZAoBHuleBq40YIHemEXNHe38VpogG3axQH.

³ <https://www.kathimerini.gr/economy/local/1021813/eurostat-stin-ellada-ta-ypsiloteri-epipedo-energias-ton-martio-toy-2019/>

⁴ Βλ. για το ΕΚΠΑ

http://www.gs.uoa.gr/apofoitoi.html?fbclid=IwAR1TyC0yTk2j0Zdc9t_J7vazZAoBHuleBq40YIHemEXNHe38VpogG3axQH και το ΑΠΘ <http://alumni.del.auth.gr/el/>

⁵ <http://www.del.auth.gr/el/tmhma/axiologisi/exoterikh-axiologisi>

⁶ <http://www.gs.uoa.gr/to-tmima/a3iologhsh-eswteriki-e3wteriki.html?fbclid=IwAR23aFPgblMkgPVEZS7H0YDXyjfky2wgVmCzDDW0fC-97jgwu86publo1Qo>

Πανεπιστήμια και φορείς του εξωτερικού το καθένα: Κέντρο Νέου Ελληνισμού (CEMOG) στο Ελεύθερο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου, Γερμανική Υπηρεσία Ακαδημαϊκών Ανταλλαγών (DAAD), CIVIS, ERASMUS, ΕΣΠΑ κ.ά.

- Το Τμήμα Γερμανικής Φιλολογίας του ΑΠΘ συμμετέχει μάλιστα και στο Ερευνητικό Δίκτυο DeMiNeS („Deutsch-Mittelmeeres Netzwerk Sprachwissenschaft“) με χρηματοδότηση του Ιδρύματος Alexander von Humboldt της Γερμανίας, το οποίο υποστηρίζει τη συνεργασία ανάμεσα στη Γερμανία, την Ελλάδα και σε άλλες μεσογειακές χώρες στη γλωσσολογική έρευνα και τη διδασκαλία.
- Και τα δύο έχουν τακτική συνεργασία με θεσμικούς φορείς τόσο της Ελλάδας (στηρίζοντας και συμμετέχοντας μεταξύ άλλων και στο Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας), όσο και του εξωτερικού: την Πρεσβεία και το Προξενείο της Γερμανίας, την Πρεσβεία και το Προξενείο της Αυστρίας, τα Ελληνογερμανικά Εμπορικά και Βιομηχανικά Επιμελητήρια Αθηνών και Θεσσαλονίκης, τις Γερμανικές Σχολές Αθηνών και Θεσσαλονίκης, όπως και τα γερμανόφωνα σχολεία, το Ινστιτούτο Goethe, το Ελληνογερμανικό Ίδρυμα Νεολαίας, το Ίδρυμα Friedrich Ebert, το Ίδρυμα Heinrich Böll, το Ίδρυμα Rosa Luxemburg κ.ά.
- Το δε ΑΠΘ αποτελεί την έδρα της Ελληνικής Εταιρείας Γερμανικών Σπουδών (μέλος της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Γερμανικών Σπουδών) και ίδρυσε και συντονίζει το δίκτυο Γερμανικών Σπουδών της Νότιας Ευρώπης και της Μεσογείου με 13 χώρες-μέλη.

Από τα παραπάνω συνάγεται αβίαστα ότι στα Τμήματα Γερμανικής Φιλολογίας οι φοιτητές και οι φοιτήτριες κάθε άλλο παρά «εγκλωβίζονται» στο πανεπιστήμιο. Αντιθέτως, τους παρέχεται ένα **πρόγραμμα σπουδών φοιτητοκεντρικό και ευέλικτο**, με πολλές επιλογές, που συνδυάζει τις γνώσεις στα επιμέρους ακαδημαϊκά αντικείμενα με πρακτικές δεξιότητες και εστιάζει στη διαπολιτισμική μεσολάβηση με στόχο την παροχή γνώσεων και δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για την αγορά εργασίας.

Οι προτάσεις συγχώνευσης των Τμημάτων Γερμανικής Φιλολογίας με τα Τμήματα των λατινογενών φιλολογιών δεν λαμβάνουν υπόψη τους την ιδιαιτερότητα των γνωστικών αντικειμένων που θεραπεύουν τα Τμήματα αυτά, τη γλώσσα διδασκαλίας, τη συνεχή ροή των φοιτητών/τριών, τη σύνδεση με την αγορά εργασίας και τις θετικές αξιολογήσεις των δύο αυτών Τμημάτων ως αυτόνομων εκπαιδευτικών μονάδων. Ούτε φυσικά το σημαντικό ερευνητικό επιστημονικό έργο που παράγεται σε αυτά και το οποίο αποτυπώνεται στην ανάπτυξη των μεταπτυχιακών σπουδών, την ολοκλήρωση διδακτορικών διατριβών, την επιτυχή διεξαγωγή ερευνητικών προγραμμάτων διεθνούς εμβέλειας, τη διοργάνωση διεθνών επιστημονικών συνεδρίων, εκδόσεων κλπ.

Το σχέδιο συγχώνευσης των ξένων φιλολογιών αντιβαίνει στους στόχους που η ίδια η κυβέρνηση έχει θέσει:

- για δημιουργία ξενόγλωσσων προγραμμάτων σπουδών, που οι ξενόγλωσσες φιλολογίες ούτως ή άλλως διαθέτουν
- για πτυχία με αντίκρισμα στην αγορά εργασίας
- για αριστεία στις σπουδές (βλ. τα συμπεράσματα των επιτροπών εξωτερικής αξιολόγησης των δύο τμημάτων)
- και για διεθνοποίηση των σπουδών

ενώ υπονομεύει

- την εξωστρέφεια που αποτελεί πάγιο στόχο της εκπαιδευτικής πολιτικής της χώρας
- τον στόχο που έχει θέσει η ΕΕ σχετικά με την πολυγλωσσία⁷
- τη γλωσσική πολιτική που η ίδια η κυβέρνηση δηλώνει ότι ακολουθεί⁸
- τις σημαντικές γέφυρες επικοινωνίας προς την ΕΕ.

Τα Τμήματα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας έχουν επιτύχει να εδραιωθούν στον ακαδημαϊκό χάρτη της χώρας, αλλά και διεθνώς, ως τμήματα που προσφέρουν υψηλότατο επίπεδο κατάρτισης στους φοιτητές και τις φοιτήτριές τους, καλλιεργώντας αντικείμενα που παρέχουν δυνατότητες επαγγελματικής απορρόφησης στη σύγχρονη κοινωνία και ταυτόχρονα ως Τμήματα που προάγουν την έρευνα στις ανθρωπιστικές σπουδές με προσανατολισμό πάντα στις σύγχρονες επιστημονικές εξελίξεις και την καλλιέργεια κάθε είδους εξωστρέφειας.

Η συρρίκνωση των Τμημάτων αυτών μέσω ακατανόητων και αδικαιολόγητων συγχωνεύσεων θα σήμαινε την ανακοπή της πορείας ανάπτυξής τους και αυτό θα αποτελούσε ένα τεράστιο πλήγμα για τα ίδια τα Τμήματα, τους φοιτητές και τις φοιτήτριες που τα επιλέγουν αλλά και για το ίδιο το Δημόσιο Πανεπιστήμιο και την ελληνική κοινωνία γενικότερα.

Καλούμε το Υπουργείο να εγκαταλείψει τα σχέδια συρρίκνωσης και συγχώνευσης των Τμημάτων μας και να σταθεί αρωγός στην περαιτέρω ανάπτυξή τους.

ΤΜΗΜΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ – ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

⁷ https://ec.europa.eu/education/policies/multilingualism/about-multilingualism-policy_el

⁸ https://ec.europa.eu/education/policies/multilingualism/evidence-based-policy_el?fbclid=IwAR0yPxxwPI6c5_Cs3hdNANhpVgdrVruiOEx7Fga7M3z432OZX_1m7Ww1VdoM